Raadsmemo

Nummer
23int08441

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad Borne	College van B en W	R. ter Stege	14-11-2023

betreft
Motie van de raad inzake aanvraag omgevingsvergunning Actolei – De Scholtenhof.

Portefeuillehouder
M.J. Velten

Argumentatie voor aanbieding memo aan de gemeenteraad:
Er zijn namens de raad middels een motie vragen gesteld aan het college inzake de aangevraagde omgevingsvergunning voor De Scholtenhof (Actolei).

Geachte raadsleden,

Middels genoemde motie zijn aan het college onderstaande vragen gesteld. Met deze memo wordt hierop geantwoord.

Vragen uit de motie:

1. Welke argumenten in het verleden ten grondslag lagen aan het toestaan van 20 zorgeenheden op het perceel Hertmeweg 38 in het bestemmingsplan buitengebied;

2. Welke argumenten speelden om in het bestemmingsplan buitengebied te bepalen dat per zorgeenheid slechts één persoon gehuisvest mag worden;

3. Waarop het college zijn standpunt baseert dat de behoefte aan extra zorgplaatsen evident is;

4. Of naar het oordeel van het college sprake is van een gerechtvaardigd beroep op het overgangsrecht door aanvrager en hoe het college dit onderbouwt:

Antwoorden college:

1. Welke argumenten in het verleden ten grondslag lagen aan het toestaan van 20 zorgeenheden op het perceel Hertmeweg 38 in het bestemmingsplan buitengebied?

Op 17 juni 2008 heeft de gemeenteraad ingestemd met een bestemmingswijzing voor het perceel Hertmerweg 38 te Zenderen. De bestemming van het perceel werd gewijzigd in een maatschappelijke bestemming met de aanduiding "zorgboerderij met maximaal 20 zorgeenheden".

Uit de archiefstukken blijkt dat het aantal van 20 voortkomt uit het aangevraagde verzoek van de Scholtenhof van destijds. Over het aantal worden verder geen opmerkingen of vragen gevonden. In het bestemmingsplan (toelichting) is verder ook geen argumentatie gevonden over dit aantal. In de regels behorende bij dit bestemmingsplan is geen restrictie opgenomen voor het aantal personen per zorgeenheid.

Uit de notulen behorende bij de vergadering van de gemeenteraad op 17 juni 2008 blijkt dat de gemeenteraad, zonder beraadslagingen, unaniem overeenkomstig het voorstel van het college (tot vaststelling van het bestemmingsplan herziening De Scholtenhof) heeft besloten.

2. Welke argumenten speelden om in het bestemmingsplan buitengebied te bepalen dat per zorgeenheid slechts één persoon gehuisvest mag worden?

In de archiefstukken van de vaststelling van dit bestemmingsplan in 2016 is over de argumentatie t.a.v. deze aanpassing (in de begripsomschrijving van zorgeenheid) niets te vinden. Ook in de toelichting van het bestemmingsplan is hierover niets te vinden. Dit is vreemd en ongebruikelijk voor een dergelijke aanpassing, aangezien dit voor de eigenaren en gebruikers van het perceel behoorlijke gevolgen heeft.

Navraag bij ambtelijk betrokkenen van destijds heeft wel enige informatie opgeleverd. Hieruit komt naar voren dat:
- Deze aanpassing ambtshalve is gebeurd.
- We destijds (voorbereiding van dit bestemmingsplan) op de hoogte waren dat er 37 of 38 cliënten zaten. Om te voorkomen dat er in de toekomst binnen de geldende, ruime bouwmogelijkheden wellicht grote eenheden (met bijv. 5 of 8 personen per eenheid) gebouwd zouden kunnen worden is deze norm er in gekomen. Dit had namelijk onder het oude bestemmingsplan (uit 2008) gekund.

Wanneer men een negatieve ruimtelijke impact had willen voorkomen dan had, in plaats van het beperken van het aantal personen per zorgeenheid, beter het bebouwingspercentage voor het perceel beperkt kunnen worden. Daarmee had aangegeven kunnen worden dat er ruimtelijk gezien een kleinschaligere instelling/onderneming op deze locatie gewenst is.

3. Waarop het college zijn standpunt baseert dat de behoefte aan extra zorgplaatsen evident is?

In de stukken van Actolei staat onder meer dit:
"Er wordt voor de komende jaren een groei verwacht in de gehandicaptenzorg (in dit geval: mensen met verstandelijke beperking, beschermd wonen). Met de huidige capaciteit van 38 plaatsen en het aanbod van levensloopbestendig wonen is er bij stichting Actolei weinig doorstroom en is er een wachtlijst ontstaan.

Stichting Actolei krijgt aanmeldingen vanuit het hele land en wordt regelmatig gevraagd om haar expertise te delen. Doordat wij regelmatig verwijzers en potentiële nieuwe bewoners moeten teleurstellen worden wij als stichting ook steeds minder zichtbaar.“

Deze druk op de zorg beamen wij als gemeente/college. Het is algemeen bekend dat er een tekort aan dergelijke plaatsen is. De wachtlijsten voor mensen met een verstandelijke beperking met psychiatrische problemen en/of ernstige gedragsproblemen groeien. Wij hebben geen argumenten, artikelen of data kunnen achterhalen die het tegendeel aangeven.

Wel zijn er diverse artikelen die het tekort (wachtlijsten) onderschrijven. Zie bijvoorbeeld een publicatie naar aanleiding van een onderzoek van het Algemeen Dagblad (AD): https://fmtgezondheidszorg.nl/wachtlijsten-vg7-zorg-nemen-toe/. Hierin wordt aangegeven dat mensen met een verstandelijke beperking en ernstige gedragsproblemen steeds vaker en langer op de wachtlijst voor zorg komen te staan. Het AD heeft hier onderzoek naar gedaan. Volgens de krant is het aantal aanvragen de tussen 2015 en 2022 gestegen van 12.500 naar 17.000.”

Onderstaande artikelen uit 2019 en 2023 zijn nog twee voorbeelden van artikelen die dat beeld ook nog eens bevestigen:
- *https://www.klik.org/nieuws/nieuws-item/t/tekort-aan-passende-zorg-voor-verstandelijk-beperkten-met-ernstige-gedragsproblemen*
- *https://www.vgn.nl/nieuws/wachtlijsten-blijven-groeien-voor-mensen-met-een-verstandelijke-beperking-en-gedragsproblemen*

Navraag bij de VNG (adviseur zorg) en het zorgkantoor leert dat zij dezelfde mening zijn toegedaan, Duidelijke cijfers zijn er niet zo maar voor handen, aangezien deze niet publiekelijk zichtbaar zijn, de aanbieders zelf dossierhouders zijn en/of de wachtlijsten vaak niet gedeeld worden met het zorgkantoor. De instanties geven wel duidelijk aan dat het tekort al langere tijd bekend is en voor wat betreft het zorgkantoor ook onderwerp van gesprek is tussen de zorginkopers van het zorgkantoor en de aanbieders, maar er is (nog) geen oplossing.

Ook heeft de minister voor Langdurige Zorg en Sport naar aanleiding van Kamervragen dit voorjaar (2023) aangegeven dat er inderdaad sprake is van wachtlijsten in de zorg, waaronder die voor mensen met een verstandelijke beperking met psychiatrische problemen en/of ernstige gedragsproblemen.

Al met al twijfelen wij derhalve niet aan de behoefte voor dit plan, zeker niet gelet op het feit dat hier om een relatief kleine uitbreiding (10) van een bestaande locatie gaat en niet om een grootschalige nieuwvestiging. De ruimtelijke onderbouwing is op dit punt dan ook als zodanig beoordeeld en akkoord bevonden.

4. Of naar het oordeel van het college sprake is van een gerechtvaardigd beroep op het overgangsrecht door aanvrager en hoe het college dit onderbouwt.

Het éénzijdige besluit van de gemeenteraad om bij vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied in 2016 het aantal personen per zorgeenheid tot 1 te beperken heeft geleid tot de overgangsrechtelijke situatie ter plaatse. Hierbij is bekend dat het aantal van 38 cliënten al sinds jaar en dag op de locatie verblijft. Hiertegen is nooit opgetreden en dit aantal is ook nooit betwijfeld. Sterker nog, er is een mogelijkheid tot bestemmingsplanwijziging hiertoe aangeboden. Ook hebben heeft de raad in het openbare raadsdebat aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het aantal van 38.

Toegegeven moet worden dat ook een gering aantal cliënten op Hertmerweg 40 verblijft (het juridisch onderzoek dat aan de raad gericht is, heeft het over 4), waar geen maatschappelijke bestemming geldt zodat de huisvesting van deze cliënten strikt juridisch wellicht niet onder het overgangsrecht voor Hertmerweg 38 valt. Dan zou er evenwel nog steeds een aantal van ca. 34 cliënten over blijven dat wel onder het overgangsrecht valt. Dit aantal kan op dit moment legaal op de locatie worden gehuisvest. Dat de uitbreiding dan wellicht geen 10 maar bijvoorbeeld 14 personen betreft doet wat ons betreft ook niets af aan de ruimtelijke afweging die aan het besluit op de aanvraag omgevingsvergunning ten grondslag ligt.